

MOR DOSYA

PDR

PDR

Yayına Hazırlayanlar

Ayşegül Taşıtman
Betül Sarı

Materyal Geliştirme Ekibi

Betül Sarı, Caner Küçükpolat, Havvane Şama

Proje Danışmanı

Gülesin Nemutlu Ünal

Editör

Tuğba Yıldırım

Tasarım ve Uygulama

Feyza

Katkılarından dolayı Liana Erişsever ve Tina Kopma'ya;
karikatürler için Oğuz Demir'e teşekkür ederiz.

Neden Olmasın?: Cinsiyet Eşitliği İçin Bir Ekip Oyunu'ndan kullanılan
görseller için İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi'ne
teşekkürler.

Mor Dosya çalışması Sabancı Vakfı desteğiyle
Haziran 2017 - Mayıs 2018 tarihleri arasında Mor Sertifika Programı
kapsamında yürütülmüştür.

ÖĞRETMENE NOT

Sevgili meslektaşım,

Okul rehberlik servislerinde kullanılmak üzere hazırladığımız flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet rolleriyle ilgili senaryolar içeren sekiz posteri ve kontrol listelerini içeren üç broşürü sizlere sunuyoruz. Umuyoruz ki bu posterleri okul rehberlik panolarına asarak ve broşürleri öğrencilerinizle, öğretmen arkadaşlarınızla ve velilerle paylaşarak okulunuzda toplumsal cinsiyet eşitliği farkındalığı yaratma yolunda bizlere eşlik edersiniz.

Posterler, okul rehberlik panolarına dönüşümlü olarak asılabilir. Her biri dört sayfadan oluşuyor. İlk sayfada toplumsal cinsiyet rolleri ve flört şiddetine ilişkin toplumda yaygın olarak kullanılan yargılar bulunuyor. Bu sayfanın ilgi uyandırıcı özelliği nedeniyle öğrencide sayfayı çevirme isteği uyanacaktır ve öğrenci ikinci sayfada, ilk sayfadaki kalıp yargıyı sorgulamasına yol açacak görseller ve ifadelerle karşılaşacaktır. Üçüncü sayfada, öğrenciye bu yargının neden yanlış olduğunu düşündürecek açıklamalar yer alıyor. Son sayfada ise yaşanan bu durum adlandırılıyor, alternatif ve eşitlikçi düşünce tarzları yazıyor.

Gençler İçin Flört Şiddeti Kontrol Listesi, öğrencilerinizin romantik ilişkilerinde flört şiddetine maruz kalıp kalmadıklarını anlamaları için hazırladığımız bir broşür.

Öğretmenler İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kontrol Listesi ise öğretmenlerin öğrencileriyle kurdukları iletişimde toplumsal cinsiyet eşitsizliği yapıp yapmadıklarını anlamaları için hazırladığımız bir broşür.

Veliler İçin Kontrol Listesi broşürünün üst tarafında “Çocuklarınıza cinsiyet ayrımcılığı yapıyor musunuz?” başlığı altında velilerin çocukları arasında toplumsal cinsiyet eşitsizliği yapıp yapmadıklarını anlamaları için bir kontrol listesi bulunuyor. Alt tarafındaysa “Eyyvah(!) çocuğumun romantik bir ilişkisi var!” başlığı altında çocuğunun romantik ilişkisine karşılık velilerin olası tepkilerine olası sonuçlar haritası yer alıyor.

Broşürleri çoğaltarak öğrencileriniz, meslektaşlarınız ve velileriniz ile paylaşmanızdan mutluluk duyarız.

Umarız bu materyaller ile keyifli çalışmalar ortaya çıkarırsınız.

ÖĞRETMENLER İÇİN TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ KONTROL LİSTESİ

- ☐ Dilimize dikkat ediyor muyuz? Cinsiyet belirten seslenmeler yerine “gençler” veya “arkadaşlar” diyor muyuz?
- ☐ Sınıf/okul panoları cinsiyete dayalı ayrımlardan arındırılmış mı?
- ☐ Sınıf/okul kitaplığındaki kitaplar iyi seçilmiş mi? Cinsiyet eşitlikçi kitaplar kitaplıklarda yer alıyor mu?
- ☐ Sınıf/okul temsilcisi seçimlerinde her cinsiyetten aday olmasını teşvik edici tutum sergiliyor muyuz?
- ☐ Kılık kıyafetle ilgili uygulamalarda cinsiyet ayrımcılığı yapmamaya dikkat ediyor muyuz?
- ☐ Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde alan ve uygulamalar cinsiyet eşitliği gözetilerek düzenleniyor mu?
- ☐ Sınıf içinde her cinsiyete söz almaları için eşit fırsat veriyor muyuz?
- ☐ Sınıf içindeki iş bölümünde her cinsiyete sorumluluk almaları için eşit fırsat veriyor muyuz?
- ☐ Ders içi uygulamalarda kullandığımız materyallerin toplumsal cinsiyet eşitliğine uygunluğunu sınıfta tartışacak ortamı sağlıyor muyuz?
- ☐ Cinsiyet normlarına uymayan gençlere de eşitlikçi bir tutum sergiliyor muyuz? Cinsiyet kimlikleri/yönelimleri nedeniyle karşılaşabilecekleri sorunlara karşı duyarlı mıyız?
- ☐ Atasözleri ve deyimlerdeki toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dair ifadeleri sınıf içinde tartışmaya sunuyor muyuz?
- ☐ Öğretmenler arası ilişki ve davranışlarda toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetiyor muyuz?
- ☐ Okul içinde cinsiyet eşitliğini sağlamak için öğretmenlere yönelik bilgilendirici çalışmalar yapıyor muyuz?
- ☐ Toplumsal cinsiyet eşitliğinin desteklenmesi için veli toplantıları ve velilere yönelik bilgilendirmeler yapıyor muyuz?

GENÇLER İÇİN FLÖRT ŞİDDETİ KONTROL LİSTESİ

- ☐ Genellikle partnerinizi sakinleştirmeye, yatıştırmaya mı çalışıyorsunuz?
- ☐ Hayallerinizden, isteklerinizden, önceliklerinizden partneriniz bunları yapmanızı istemediği için vazgeçiyor musunuz?
- ☐ Partneriniz tarafından fiziksel temasta bulunmaya zorlanıyor ya da kendinizi bu temasta bulunmak zorunda hissediyor musunuz?
- ☐ “Acaba sevgilim buna kızar mı?” ve benzeri sorularla kendinizi suçlu ve güvensiz hissediyor musunuz?
- ☐ Partneriniz istemediği için görüş(e)mediğiniz tanıdıklarınız var mı?
- ☐ Bir kıyafeti giymek, arkadaşlarınızla buluşmak, geç saatte dışarı çıkmak gibi durumlarda partnerinizden izin alıyor musunuz?
- ☐ Partneriniz sizi sahiplendiğini söyleyerek aşırı kıskanç tutumlar sergiliyor mu?
- ☐ Partneriniz size sürekli ne yapmanız gerektiğini söylüyor mu?
- ☐ Partneriniz size ulaşamadığında öfkeleniyor ya da küsüyor mu?
- ☐ Partneriniz size ait sırları, görüntüleri paylaşmakla sizi tehdit ediyor mu?
- ☐ Partneriniz size ait telefon, tablet, bilgisayar gibi cihazlarınızı karıştırıyor, şifrelerinizi istiyor mu?
- ☐ Partneriniz size öfkelenerek çevresindeki eşyalara/kişilere zarar veriyor mu?
- ☐ Partneriniz vücudunuza zarar veriyor mu?

Bu sorulardan birine veya birkaçına “evet” yanıtı verdiyseniz flört şiddeti yaşıyor olabilirsiniz. Maruz kaldığınız bu şiddetin sorumlusu kesinlikle siz değilsiniz. Lütfen bu durumu kabullenmeyin, ses çıkarın ve yardım alın. Unutmayın, bu durumlara sessiz kalmak şiddeti güçlendirir.

ÇOCUKLARINIZA CİNSİYET AYRIMCILIĞI YAPIYOR MUSUNUZ?

- ☐ Evde kızınıza ve oğlunuza eşit sorumluluklar veriyor musunuz?
- ☐ Kızınızın ve oğlunuzun isteklerine karşı eşit bir tutum sergiliyor musunuz?
- ☐ Kızınızın ve oğlunuzun duygularını yaşamalarına eşit mesafede bir tutum sergiliyor musunuz?
- ☐ Kızınıza ve oğlunuza eşit söz hakkı tanıdığınızı düşünüyor musunuz?
- ☐ Kızınızın ve oğlunuzun romantik ilişkilerine yaklaşımınızın aynı olduğunu düşünüyor musunuz?
- ☐ Kızınıza ve oğlunuza yönelik beklentilerinizin benzer olduğunu düşünüyor musunuz?

Bunlardan birine veya birkaçına “hayır” diyorsanız çocuklarınız arasında ayrım yapıyor olabilirsiniz.

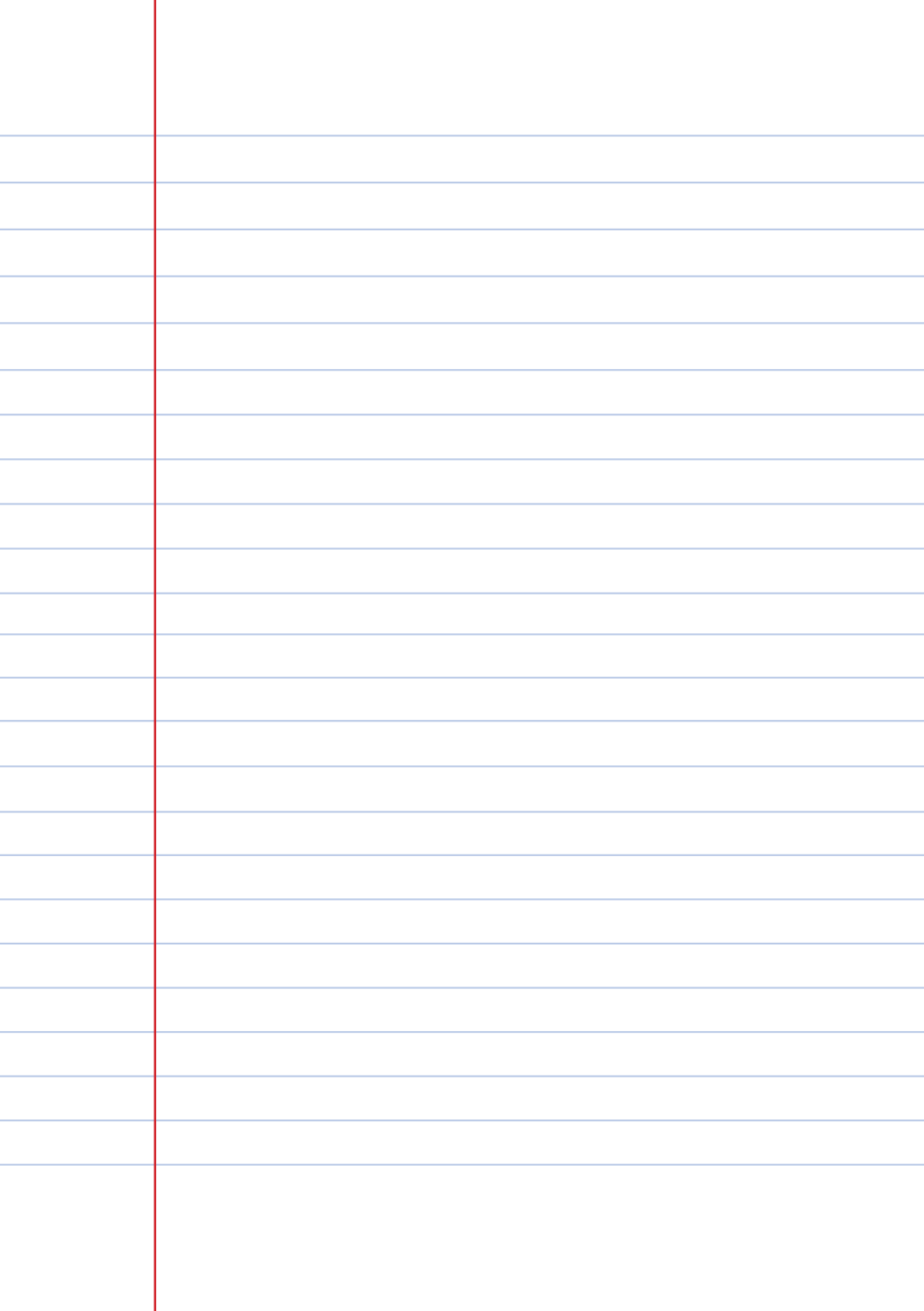
Eyvah(!) çocuğumun romantik bir ilişkisi var!

Onu dinlemeliyim ve yanında olmalıyım.

- ✓ Duygularını benimle paylaşabileceği güveni sağlarım.
- ✓ Sorunlar karşısında yalnız olmadığını bilir.
- ✓ Kendini güçlü hisseder.
- ✓ Sağlıklı bir iletişimimiz olur.

Yok canım, benim çocuğum yapmaz, yapsa da böyle bir şeye izin vermem.

- ✗ Çocuğum yalan söyler.
- ✗ Bana olan güvenini kaybeder.
- ✗ Sorunlar karşısında yalnız kalır.

MOR DOSYA

PDR